

De Ruwe Minnaar

Cymrion 2

De Ruwe Minnaar

Rosemary Hart
Victoria Flora

De Ruwe Minnaar
www.rosemary-hart.com

Copyright © 2023 Rosemary Hart
Omslagontwerp: Marieke Veringa
Tekstredactie: Rianne Werring, Marieke Veringa
Romantische Roman
ISBN: 9789403683973
NUR 343

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

‘Vanavond kleeft je je in het wit,’ zei prins Adalfonskar van Magna Skander tegen Isolda. ‘Voor de dodenmis. Nietwaar?’

‘Als u het mij toestaat.’ Ze had de afgelopen dagen in een waas geleefd. De dood van haar halfbroer drukte op haar gemoed als een verstikkende lijkwade.

‘Natuurlijk. Ik zal hem eren zoals het hoort.’

‘U probeert mijn vader tevreden te stellen.’ Ze stond tegenover hem en balde haar handen onwillekeurig tot vuisten. ‘Maar ik herinner me hoe u opschepte over de verwondingen die u mijn broer had toegebracht.’

De prins snoof. ‘Je hebt me zien vechten. Is het niet een eer om in de strijd tegen een sterke vijand te vallen?’

‘Dat kan ik mijn broer niet meer vragen,’ snauwde ze. ‘Excuseer me, Uwe Hoogheid.’

‘Je mag nog niet weg.’

Ze onderdrukte een gefrustreerde kreun, maar was niet zo dom om zonder zijn toestemming weg te lopen.

Hij zei langzaam: ‘Ik begrijp, de dood van je broer maakt je van streek. Maar ik probeer de tradities van dit land te eren. Misschien lukt het me niet meteen, want het is voor mij niet eenvoudig. Maar ik probeer het werkelijk.’

‘U hebt gelijk,’ zei ze kil. ‘Het is niet aan mij om u een oorlogsdaad te verwijten, terwijl we in een oorlog verwickeld zijn. Ik begrijp dat het Correntijns plaats was om zijn leven te geven voor zijn land. Als *prinses* weet ik dit. Als zus betekent het weinig.’

‘Maar jij bent prinses en ik ben de prins. We moeten doen wat de verwachting is. Van mij is de verwachting: ik eer een waardig man door zijn dood te vieren. Dat is wat ik zal doen. Van mij is de verwachting: ik eer het hoogste

lid van deze stad door haar mij persoonlijk te laten dienen – dat is wat ik zal doen. Ik begrijp, dit is voor jou heel vreemd en ik lijk een barbaar, ja? Weet dat jouw land voor mij ook vreemd is, en toch, ik probeer te leren. Ik probeer te begrijpen en ik probeer te eren.’ Nu hij boos was, leek hij terug te vallen in zijn gewoonte om de woordvolgorde te verhaspelen.

Ze dwong zichzelf om een klein knikje te geven. Ze wilde de ruzie smoren voordat ze echt in de problemen zou komen. ‘Ik ben gewoon verdrietig. Ik... ik wist dat deze boodschap zou komen. En toch...’ Ze stapte dichterbij hem toe, bijna zo dichtbij dat ze zijn warmte kon voelen, en richtte haar blik op hem. Het was haar niet ontgaan dat hij vaak milder werd zodra ze toenadering zocht en als ze lief deed. ‘U begrijpt dat toch, mijn heer?’

Hij keek verbaasd om haar plotseling zo dichtbij te hebben. Zijn stem schuurde zacht tegen haar huid, al sprak hij niet onvriendelijk. ‘Ik begrijp je, Ishild.’

Ze stond erop dat ze de voorbereidingen voor Correntijns dodenmis zelf mocht overzien. Dat was het minste wat ze voor haar broer kon doen. Het enige.

Adalfonskar had haar fronsend aangekeken toen ze haar verzoek bij hem had neergelegd, maar iets op haar gezicht had hem op andere gedachten gebracht. Misschien het verdriet dat in haar ogen glom, in de vorm van brandende tranen? Het stak haar dat hij nu opeens gevoelig werd voor haar ellende, nadat hij alles al van haar had afgepakt.

Hoe dan ook, ze mocht het kasteel verlaten om naar de kathedraal te gaan. Megangar werd met haar meegestuurd, iets waar ze niet blij mee was, maar waar ze ook geen opmerking over maakte – op dit strijdtoneel moest ze haar

conflicten zorgvuldig uitzoeken en Megangars aanwezigheid – als een constante schaduw – was de moeite van een nieuwe ruzie niet waard.

Megangar had zich min of meer gefatsoeneerd na een lange trainingssessie buiten, maar zijn haar was nat en ongekamd en hij had duidelijk niet zijn beste kleren aangetrokken. Isolda voelde de vijandige blikken van de stedelingen op haar rug prikken terwijl ze voorbijliepen. Hij zag er nog altijd uit als een woesteling, als een vreemdeling. Toen ze achterom keek, leek Megangar echter volkomen ontspannen. Was het omdat hij geloofde dat hij elke man of vrouw die dicht bij hen in de buurt probeerde te komen de baas kon? Of omdat hij dacht dat niemand dom genoeg zou zijn om het te proberen?

‘Uw broer stierf een goede dood,’ zei hij onverwacht. ‘Ik weet zeker dat Adalfonskar hem recht zal doen met de vieringen van vanavond. Het is niet gebruikelijk voor ons om zo’n eer te verlenen aan een vreemdeling.’

‘Waarom doet hij het dan?’ vroeg ze. ‘Dit kan niet de eerste vijand zijn die gestorven is door zijn zwaard.’

‘Ik geloof dat het alles met u te maken heeft.’

Ze hadden de stenen trap van de kathedraal bereikt. ‘Hij wil bij me in een goed blaadje komen?’

‘Ik denk dat hij wil dat u hem aardig vindt.’

Ze bleef halverwege de trap staan en verzuchtte: ‘Bij Skaa. Dat is veel gevraagd.’

Megangars glimlach verdween. ‘Ik stel voor dat je dan maar doet alsof.’

Ze zeiden niets anders totdat ze de top bereikten. Toen mompelde ze: ‘Ik benijd hem, weet je? Dat hij zo’n standvastige vriend heeft.’

Megangar wierp haar een zijwaartse blik toe en leek even te overwegen of ze het meende of dat ze hem bespote. ‘Dank je wel,’ zei hij ten slotte.

‘Ik had iets dergelijks met Deirdra.’

Hij antwoordde niet en Isolda wachtte niet op hem. Ze liep voor hem uit, naar het koele middenschip van het heilige huis. De offerman keek verbaasd, maar groette haar vriendelijk. Ze sprak een lange tijd zachtjes met hem, een paar andere offermannen sloten zich bij hen aan. Toen ze gezamenlijk knikten en aan de slag gingen, voelde ze zich zowel opgelucht als opgelaten. Ze ging op één van de banken zitten.

Megangar had zich afzijdig gehouden, had de gebedshokjes bekeken en bestudeerde de versieringen op de zuilen. Nu kwam hij naar haar toe en leunde vlakbij haar tegen een zuil aan.

‘Hoe zal deze mis eruitzien?’ vroeg hij.

‘Je zult het wel zien,’ zei ze.

‘Wordt er van ons verwacht dat we iets doen?’

‘Je zou jullie *viering* aan mijn volk kunnen uitleggen,’ zei ze. ‘Correntijn was geliefd. De mensen zullen een belediging aan zijn adres niet waarderen.’

‘Uw volk viert geen goede dood?’

‘Nee. We rouwen erom.’ Ze keek naar de vele kaarsen. ‘Weet je... Die dag was ik de muren opgeklommen. Ik stond tussen de borstweringen en zag jullie aankomen. Ik zag het zonlicht op jullie harnassen en wapens weerkaatsen. Ik zag twee mannen het leger leiden. Jullie twee.’ Nu keek ze hem aan. ‘Het was te ver weg, maar op dat moment was ik er zeker van dat jullie mij ook zagen. En ik wist dat de stad zou vallen en dat mijn leven nooit meer hetzelfde zou zijn. Alsof ik in de rivier van het lot werd gegooid en er niet meer uit zou komen... Heb je je ooit zo gevoeld?’

Hij leek er een tijdje over na te denken. ‘Voordat we in de schepen stapten die ons naar uw land zouden brengen,’ zei hij. ‘Ik keek naar de kust van Magna Skander en wist

dat als ik terug zou keren, ik niet dezelfde man zou zijn. Ik zou de dienaar van een nieuwe koning zijn, of ik zou een man zonder meester zijn.'

Ze knikte langzaam. 'Denk je dat je ooit nog terug zult gaan?'

'Als we dat doen, zal het tijdelijk zijn.'

'Juist.' Ze stond op. 'Je zult voor altijd in een vreemd land leven? Dat moet overweldigend zijn.'

Hij lachte even. 'U heeft geen idee.'

Ze liep langs het grote altaar van Skaa, hield halt en stak één van de sputterende kaarsen opnieuw aan. 'Je hebt gelijk, ik heb geen idee. Maar ik weet wel wat iemand tot koning maakt: een kroon, een zalving en meer dan één stad op zijn naam. Wat gaat je meester nu doen?'

'Meer steden veroveren.'

'Maar natuurlijk,' mompelde ze.

'Het zal snel moeten gebeuren. We hebben weinig verliezen geleden en deze stad is te klein om lange tijd een garnizoen te herbergen dat zo groot is als de onze. Zodra er nieuwe voorraden zijn aangekomen, gaan we door naar de volgende stad.'

'En wordt van mij verwacht dat ik me bij jullie strijd aansluit?'

'Er wordt van u verwacht dat u gaat waar mijn meester naartoe gaat. En hij zal geen goed gevecht willen missen.'

Dus van haar werd verwacht dat ze de ene stad na de andere zou zien vallen, samen met de man die haar familie en haar leven had gestolen? Om haar eigen mensen te zien sterven? Isolda drukte haar lippen stevig tegen elkaar voordat ze zei: 'Laten we gaan.'

Ze hadden het kasteel in relatieve rust verlaten; nu, bij haar terugkomst, werd Isolda begroet door chaos. Bedienden en kooplieden liepen af en aan, mannen schreeuwden bevelen in gebroken Cymrick.

‘Wat is hier gaande?’ vroeg ze.

Megangar keek haar verbaasd aan. ‘Een overlijdensfeest is geen kleinigheid. Het enige feest dat groter is, is een geboorte. Of een huwelijk.’

In zekere zin, bedacht ze zich, kon dat als vleiend worden opgevat. Isolda keek om zich heen, naar de drukte en de verwarde bedienden uit haar eigen land. Die begrepen er niets van.

Megangar volgde haar blik en zei: ‘Misschien moet u iets zeggen. Tegen uw volk. Over hoe het misschien vreemd lijkt, maar dat we echt de overleden prins willen eren. Dat het een belediging zou zijn voor onze eigen gewoonten om de dood van een goede vechter niet te vieren, en dat we uw volk niet wensen te beledigen.’

‘Dat zal ik doen,’ zei ze. ‘Nadat ik zelf een bad heb genomen en me netjes heb gekleed.’

Hij knikte. ‘Ik wacht buiten op u, bij de deur.’

‘Waarom?’ vroeg ze. ‘Om me binnen te houden of om anderen buiten te houden?’

‘Allebei.’ Hij glimlachte echter vriendelijk. ‘Tot later, vrouwe Ishild.’

2

Karielle, die al zo lang Isolda zich kon herinneren in het kasteel had gediend, hielp haar om zich uit te kleden. Isolda liet zich in het bad zakken en luisterde zwijgend naar al haar verwijten richting de buitenlanders, over hoe bezorgd ze was, hoe boos ze was over hun onbezonnen houding na de dood van de prins...

‘Het is in orde,’ zei Isolda. ‘Ze doen het uit respect. Adalfonskar heeft het me uitgelegd. Het is vreemd, maar het is hun manier om gevallen krijgers te eren.’

Karielle zuchtte diep en zei niets meer. Toen ze Isolda’s haar wilde wassen, zei Isolda: ‘Wil je me even alleen laten? Vanwege mijn broer. Ik moet nadenken.’

‘Natuurlijk, mevrouw.’ Karielle liep al weg, maar kwam terug en kuste haar op de wang – een nogal gedurfde zet, maar Isolda was haar er dankbaar voor.

Ze bleef een tijdlang zitten weken in het warme water, terwijl ze haar gedachten liet gaan. Had Correntijn gehuild van de pijn voordat hij was overleden? Had hij er vrede mee gehad of had hij tot de laatste slag van zijn hart tegen zijn lot gevochten? En hoelang zou het nog duren voordat haar vader de volgende stap tegen Adalfonskar zou zetten?

Toen haar deur weer openging, dacht ze dat het Karielle was, die teruggekomen was. Ze was al half uit het bad gestapt toen ze zag dat het niet de dienstvrouw was, maar de buitenlandse prins zelf. Isolda ging snel weer zitten en piepte: ‘Heer!’

Hij was in zijn mooiste kleren gekleed: een kostbaar blauwfluwelen tuniek met zilver bestikt en een zwarte, met bont gevoerde overjas. Een zilveren ketting, bezet met saffieren, lag over zijn schouders gedrapeerd, en hij droeg

een werkelijk majestueuze kroon op zijn zorgvuldig verzorgde haar. De grote robijnrode ring was ingeruild voor een kleinere, zilveren zegelring. Terwijl ze haar ogen op zijn prachtige verschijning hield, zonk ze een beetje dieper weg in het water.

Hij trok een stoel bij en kwam naast haar zitten. Zijn ogen gleden langzaam over haar naakte lichaam onderwater. ‘Je bent nog niet klaar.’

‘Niet helemaal.’ Isolda schraapte haar keel. ‘Maar als u wilt, zal ik me haasten.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik heb een woord met je nodig over de vieringen van vanavond.’

Langzaam kruiste ze haar armen voor haar borst. ‘Ja?’

‘We moeten geen nieuwe vijanden maken onder onze mensen. Jouw mensen zijn boos omdat wij een dood vieren, ja? Maar als wij niet vieren, denken mijn soldaten: hij wil hun koning beledigen. Jouw volk moet dit weten.’ Hij liet zijn ene hand in het water zakken en maakte kleine golfjes, die tegen haar borst spoelden. ‘Ik heb jouw hulp nodig.’

‘Ik...’ Afgeleid door zijn hand zo vlakbij moest ze even haar gedachten herpakken. ‘Ja, ik zal met mijn mensen praten. Ik ben ook niet op zoek naar vijandigheid, Uwe Hoogheid. We hebben genoeg strijd gezien.’

‘Dat pleziert me. Ik wist dat jouw mensen mij zullen haten. Ik breng oorlog, mijn mannen brengen veel dood en pijn. Dat is de prijs van strijd. Maar ik ben geen slechte man. Ik wil dat jouw mensen zien: hij is niet wreed, hij maakt geen slaven en beledigt grote mannen niet.’ Net onder het wateroppervlak kroop zijn hand dichterbij, om zacht haar blote huid te strelen.

‘Waarom heeft u dan oorlog naar onze kusten gebracht?’ vroeg Isolda stilletjes.

‘Om een Minor Skander te maken.’ Hij keek haar recht in de ogen. ‘Ik ben de tweede zoon. Mijn broer, Skarskallen, hij zal Magna Skander erven. Ik erf niet. Ik dien mijn broer, ik zal niet zaaien en niet oogsten. Maar mijn broer, hij denkt niet als ik. Hij denkt als mijn vader.’ Hij zweeg even, en toen hij weer sprak was zijn stem een stuk zachter geworden. ‘Mijn land, de mannen en vrouwen, zij zijn niet vrij. Mijn vader, hij is wreed. Hij gelooft, er is geen man groter dan hij. Wie niet denkt zoals hij, slaat hij neer.’

‘En u denkt niet zoals hij...?’

‘Nee. Ik denk, mijn zusters hebben recht te huwen met goede mannen, niet mannen die goed zijn voor mijn vader. Ik denk, een goede koning verdient zijn kroon. Een wreed man is geen goede koning en verdient zijn kroon niet.’

‘Een wreed man verdient geen kroon.’ Ze keek hem bitter aan. ‘Ik begrijp u niet. U brengt dood en verderf naar deze kusten en durft uzelf vervolgens geen slechte man te noemen. Ik heb een naam voor een man die neemt wat niet van hem is – ik noem hem een dief.’

Heel even was ze bang dat zijn hand – die hij bijna teder om één van haar borsten had gevouwen – haar hard zou knijpen. Tot haar opluchting verstrakte zijn spieren enkel even. ‘Waar ik vandaan kom, geloven we dat vechten voor iets een waardige manier is om het te bereiken,’ zei hij. ‘Ik zal zorgen dat jouw mensen mij gehoorzamen. Dat kan met geweld of met vriendelijkheid. Ik weet, ik kan wreed zijn, dat is sneller en gemakkelijker. Maar ik wil niet wreed zijn. Ik wil de weg van vriendelijkheid, Ishild. Als onze volken geen vijanden moeten zijn, moeten wij ook geen vijanden zijn.’ De ijskristallen die zijn ogen waren staarden recht in haar eigen ogen. ‘Ja, of nee?’

Ze haalde diep adem. ‘Vraagt u me om u te vergeven?’

‘Ik vraag je: werk met mij, praat met mij, begraaf je boosheid voor mij. Wij zijn koninklijk. We moeten eerst aan ons volk denken, dan pas aan onszelf.’

‘Ik ben nu niet enkel een prinses,’ zei Isolda. Ze schoof zijn hand van haar borst af. Hij stond het toe. ‘Ik ben de enige erfgenaam geworden. Dat betekent dat mijn leven niet langer van mij is, maar van Cymrion. Ik zal moeten doen wat nodig is in het belang van Cymrion, niet alleen in het belang van de stad Llanfair. Dat heeft u zelf veroorzaakt.’

‘Je bent niet erkend door je vader. Jij bent nog steeds een bastaard.’

‘Dat klopt, maar dat zal hij wel doen. Je kunt niet in oorlog zijn zonder dat je tenminste één erfgenaam op je naam hebt staan.’ Isolda ademde in en uit en kwam tot een besluit. ‘Uw mannen brachten oorlog met zich mee en het vernietigde de mensen die ik liefheb. Maar ik hou ook van vrede, prins Adalfonskar.’

Zijn ogen glommen naar haar. ‘Dus je helpt mij?’

Ze dacht aan de gecodeerde boodschap van haar vader en verzuchtte: ‘Ja, heer. Voor nu.’

‘Ik ben blij.’

Opnieuw was ze stil. ‘Ik moet me waarschijnlijk aankleden.’

‘Ja.’ Hij stond op en haalde een zwaar juweel tevoorschijn uit één van zijn brede zakken. ‘Ik wil dat je dit draagt.’

Ze keek naar de glanzende ketting. Het bestond uit twee gouden banden, met kunstig gesneden afbeeldingen van adelaars en raven ertussen. Het leek alsof het een klein fortuin had gekost.

‘Het was van mijn moeder,’ legde de prins uit, voordat ze het kon vragen. ‘Sta op.’

Het water droop van haar lichaam toen ze overeind kwam in het bad. De prins aaide haar natte haren aan de kant en legde de ketting om haar hals. Een huivering trok door haar heen toen het koele goud haar warme lichaam raakte.

‘Goed,’ hoorde ze Adalfonskar prevelen. Even beroerden zijn lippen haar nek, toen stapte hij achteruit. ‘Zorg er goed voor, Ishild.’

Hij was weg voordat ze kon antwoorden. Isolda stapte uit het water, droogde af en kleepte zich in de witte rouwjurk. Haar vingers raakten het halssieraad aan. Hij was prachtig. Zo anders dan alle juwelen die ze ooit had gehad.

De grote zaal was volgepakt. Isolda was blij te zien dat er zo veel van haar eigen mensen waren gekomen, ook al hielden ze zich gescheiden van het grote aantal Skanderianen. Zelfs als ze zich wel onderling hadden gemengd, zou het gemakkelijk zijn geweest om de twee groepen te onderscheiden: de in het wit geklede Cymriërs, de Skanderianen in het zwart.

Terwijl ze zich door de menigte bewoog, voelde ze zich ontroerd. Haar broer had van deze mensen gehouden – de mensen in het wit, althans – en zij hadden van hem gehouden. Ze voelde zich veiliger, minder alleen, nu ze door hen omringd werd.

De prins en zijn vaste metgezel wachtten haar op aan het hoofd van de tafel. Zodra ze daar aankwam, stond Adalfonskar op uit zijn stoel. ‘Mensen van Magna Skander,’ zei hij. ‘En mensen van Llanfair. Deze nacht zijn onze gedachten voor de overleden prins, Correntijn van Cymrion, die dapper vocht en voor zijn volk stierf. Hij

zal twee keer worden geëerd: op de Cymrische manier en op de Skanderiaanse manier.’

Isolda schraapte haar keel, in de hoop dat haar stem zo stabiel en helder zou zijn als de zijne. Ze zei: ‘Velen van jullie voelen zich ongetwijfeld geschokt door het idee van een feest. De dood van mijn broer is... zeer triest en geen reden tot vreugde. Maar de prins heeft me uitgelegd uit hoe zijn gewoonten voorschrijven dat ze iemands leven vieren. Dat de rouw om de dood voor hen het best tot uitdrukking komt in het gedenken van alle goede daden die een mens heeft verricht. En zoals u weet, heeft mijn broer in zijn korte leven veel bereikt. Hij was moedig. Hij was goed. Hij hield niet van de oorlog, maar hij vocht dapper, voor mij, voor u, voor heel Cymrion. Dus ik voel me op mijn beurt vereerd,’ ze wendde zich tot Adalfonskar, ‘dat een buitenlandse prins mijn broer wil eren. Dat hij erop staat Correntijn dit hoogste eerbetoon te brengen, ook al waren zij tegenstanders. Ik wens vanavond dan ook geen oorlog te voeren, maar mijn broer te gedenken, hem te eren en vrede in zijn naam te stichten.’ Een plotseling brok in haar keel maakte het haar moeilijk om haar toespraak af te maken. ‘Dank u, prins Adalfonskar.’

Hij knikte naar haar. ‘En u, Ishild Withaven, voor uw vriendelijkheid en dat wij aan de mis mogen deelnemen. Correntijn was mijn tegenstander, maar ook een broeder op het slagveld.’

Ze keek op en hield zijn blik vast zonder te knippen. ‘Op de vrede dus, Uwe Hoogheid.’

Hij hief zijn glas. ‘Op de vrede.’

Nadat hij een slokje had genomen, hieven de Skanderianen hun glazen en herhaalden zijn woorden. Isolda bekeek hen en haar eigen mensen. Vrede. Daar waren ze nog lang niet.

Na een tijdje leunde ze dichter naar de prins toe. ‘Ik meende wat ik zei. Ik hoop dat mijn mensen uw vriendelijkheid ook een kans zullen geven.’

‘Ik ben blij. Jij lijkt ook blij.’

‘*Blij?*’

‘Kalm,’ corrigeerde hij zichzelf.

Ze wist niet zo goed wat ze daarop moest zeggen. Het verbaasde haar bovendien dat hij haar weer aansprak met *je*. Wanneer was ze een dame voor hem, en wanneer gewoon een meisje? ‘Ik wist niet dat dat u zoveel deugd zou doen.’

‘O jawel. Het is makkelijker om een leger aan te voeren dan om jou te laten glimlachen.’

‘Zou u me ook een legersalaris betalen om het te mogen zien?’

‘Dat heb ik al gedaan.’ Hij wees naar de ketting.

‘Ah, juist.’ Ze raakte de gouden banden weer aan. ‘Zo kostbaar als een leger en een kasteel tezamen. Ik ben bang dat ik het zal beschadigen. Weet u zeker dat ik het moet dragen?’

Hij grijnsde naar haar. ‘Is er hier iemand meer waard dan jij?’

Ze kon wel iemand bedenken: zijn toekomstige bruid. Isolda weerhield zichzelf ervan om het hardop te zeggen. ‘Ik zou niet moeten opscheppen over mezelf, Uwe Hoogheid.’

‘Natuurlijk niet.’ Hij liet zijn speelse manier van doen varen en viel in plaats daarvan op zijn maaltijd aan.

‘Heb ik u beledigd?’

‘Je kunt zo... droog zijn. Correct. Zonder plezier.’

‘O.’ Ze sloeg haar blik neer naar haar bord. Om de een of andere manier stak die opmerking haar. ‘Ja, ik heb geleerd dat correcte manieren en diplomatie mijn grootste wapens zijn.’ Ze dacht even na. Het idee dat in haar hoofd

was ontstaan toen ze aan een toekomstige vrouw voor hem dacht, maakte haar bang en liet haar niet met rust. Isolda slikte. ‘Maar ik zei dat er vanavond geen oorlog zou zijn. Dus ik veronderstel dat ik geen wapens nodig heb.’

‘Nee. Het zou goed zijn als dat onzichtbare schild tussen jou en de rest van de wereld zou vallen. Of tussen jou en mij, ja?’

‘Ik sta er niet om bekend dat ik een koud persoon ben,’ protesteerde ze. ‘Geloof me, ik ben echt vriendelijk.’ Ze ademde uit en deed een bewuste poging om de kleine frons, die bijna constant tussen haar wenkbrauwen zat, kwijt te raken. ‘Ik zal proberen mijn wapens af te leggen, in het belang van deze avond.’

Hij knikte haar toe.

‘In dat opzicht... Zou ik u mogen uitnodigen voor een spelletje, als de avond voorbij is?’ Ze keek hem vragend aan en hij keek met duidelijke verbazing terug.

‘Dat zou ik plezierig vinden. Maar de mis en de vieringen, zij zullen tot diep in de nacht duren. Mogelijk tot de ochtend.’

‘Daarna zal ik moe zijn. We zouden ons eerder kunnen terugtrekken? Correntijn hield van een spelletje, weet u? We speelden vaak samen.’

‘Als je wenst, kunnen we iets spelen tijdens de vieringen. Maar ik moet blijven tot de vieringen voorbij zijn.’

‘Wie bepaalt dan wanneer het feest voorbij is?’ vroeg ze verbaasd.

‘Als alle liederen gezongen zijn, is het afgelopen. En omdat er meer helden zijn gekomen en er niet minder zijn gegaan, duurt het lang.’

‘Ik heb medelijden met de laatste helden,’ zei Isolda, en ze waagde een glimlachje op te zetten. ‘Hun liederen zullen nooit worden gezongen zonder dubbele tongen.’

‘O, nee. Dit is geen drinkfeest. Je zult het zien.’

‘U zult niet drinken?’ zei Isolda, nog verbaasder.
‘Helemaal niet?’

‘We zullen drinken. Maar het gaat niet om drank. Het is meer... fatsoenlijker.’

‘Ik was bang dat het hele kasteel luidruchtig en dronken zou zijn,’ gaf Isolda toe.

‘Nee, dat zullen ze niet zijn. Nou ja, een beetje luidruchtig, misschien.’ Hij grijnsde.

Ze richtte zich op haar eten. Zonder na te denken, bleven haar vingers het zware goud om haar nek strelen.

De maaltijd verliep rustig. Maar nu kwam het deel dat Isolda het meest vreesde; niet omdat ze bang was voor conflicten tussen haar volk en de mannen van Adalfonskar, maar omdat de mis het laatste afscheid van haar broer zou zijn. Het voelde alsof ze van veel meer dan alleen hem afscheid zou nemen. Als ze naar de dodenmis ging, accepteerde ze dat Correntijn door de oorlog was omgekomen, dat Deirdra door geweld was gestorven, dat het leven dat ze achttien jaar had gekend nooit meer terug zou komen.

Isolda volgde de plechtige processie naar de kathedraal met de maaltijd nog zwaar op haar maag. Natuurlijk had ze tijd gehad om zich voor te bereiden op het overlijden van Correntijn... En ja, dat had haar de tijd gegeven om na te denken over haar handelwijze met de Skanderiaanse invasie, en met Adalfonskar en zijn metgezel in het bijzonder. Maar toen ze de uitgestrekte, rustige ruimte van de kathedraal binnenkwam, begreep ze weer eens hoe alleen ze was zonder Correntijn en Deirdra. Ze zouden niet

terugkomen om haar te helpen, en Skaa wist wat haar vader aan het uitvoeren was. Het was aan haar.

Ze zaten op de eerste rij, dicht bij het altaar. De offermannen zwaaiden langzaam hun wierrook door de ruimte. Niemand maakte een geluid, behalve het zachte geschuifel van voeten en kleren terwijl de kathedraal zich vulde.

Isolda hield haar ogen op het altaar gericht. In de stilte, als de slaap van de doden, zette de offerman een lied in.

Adalfonskar was op de hoogte gebracht van de ceremonie, maar de details had ze achterwege gelaten. Ze keek hem aan, verbaasd om ontzag in zijn blik te ontdekken. Er was geen tijd om zich af te vragen wat er door zijn hoofd ging, want de gemeenschap beantwoordde het gezang van de offerman; een melodie die langs het gewelfde dak leek te zweven. Opnieuw zong de offerman alleen, en nogmaals antwoordden ze allemaal. Isolda probeerde mee te zingen, ondanks de brok in haar keel.

Na het eerste lied stak de offerman één enkele kaars aan. Dat betekende dat het nu haar beurt was. Ze negeerde de trillingen in haar knieën en stond van haar plaats op. *Schouders naar achteren*, zei ze tegen zichzelf, *kin omhoog, ogen naar voren*. Dit was niet het moment om zich klein te voelen, niet met honderden ogen op haar gericht.

Ze pakte één van de witte kaarsen van het altaar en hield die omhoog. De offerman stak het lontje aan. Met trillende handen zakte ze op beide knieën en zong ze het gebed van eeuwige vrede. De eerste tonen waren wat instabiel, maar daarna leek haar lichaam zich als vanzelf te herinneren wat het moest doen.

Er was één vers dat alleen voor haar bestemd was. Ze zong voor de Drievuldigheid en vroeg hen om haar broer

te verheffen, en hem voor altijd op de hemelse tronen te zetten.

Voor haar gevoel was het moment te snel weer voorbij. De Cymriërs voegden hun stemmen bij de hare. Haar kaars stak een volgende aan, waarna de kleine vlammetjes rij na rij ontstoken werden.

De laatste man die een kaars aanstak was Adalfonskar. Hij hield zijn vlam vlakbij de hare, en samen zongen ze de laatste zin van het laatste vers. Adalfonskars ogen lieten de hare niet los, en Isolda voelde dat ze niet in staat was om haar blik af te wenden. Zijn aangename, lichte stem leek door haar lichaam te resoneren.

Eindelijk stak de offerman zijn armen op, alsof hij al het aanwezige omarmde. ‘De Drievuldigheid is in alles. De Drievuldigheid is compleet. De Drievuldigheid omvat ons leven en onze dood, en zo gaat er nooit echt iets verloren. Moge prins Correntijn langdurig rusten, en vrede zij met de levenden die nog een leven te voltooien hebben.’

‘Vrede voor allen,’ prevelde Isolda, en hoorde hoe haar woorden uit honderden monden herhaald werden.

3

Het was teleurstellend hoeveel Cymrische edelen na de mis verdwenen. Isolda keek hen na. Ze wist dat ze hen niet kon dwingen om te blijven voor een viering waar ze niets mee te maken wilden hebben, maar het feit dat ze haar zo vlug in de steek lieten, deed haar pijn.

Terwijl zij in de kathedraal waren geweest, waren de zalen van het kasteel versierd met wandkleden en lakens in Correntijns kleuren. Adalfonskar had tijdens zijn oorlogscampagne geen muzikanten meegenomen, maar Isolda zag een groep krijgers op een geïmproviseerd podium in de grote zaal. Ze hadden hun wapens ingeruild voor instrumenten. Alle tafels waren opzijgeschoven en waren volgeladen met gebakjes en drankjes. Ze liet haar ogen over lichtjes, kleden en versnaperingen dwalen.

‘Niets is voor niets,’ sprak Adalfonskar achter haar. Hij moest haar gedachten hebben geraden. ‘De zoete baksels vreten de pijn weg, zoals ze in mijn land zeggen. Zo kunnen we zoete tranen huilen om het overlijden van de held. De drankjes zijn om het hart te versterken, niet om het verdriet weg te drinken. En de muziek en het dansen zijn om de doden te vieren en te eren.’

‘Er zal gedanst worden?’ vroeg ze, enigszins geschokt.

‘Zeker. Muziek is bedoeld om op te dansen, nee?’

‘Dat is een andere uitspraak van uw volk?’ Ze was er niet zeker van dat ze het aan zou kunnen om op de sterfdag van haar broer te dansen. Maar er was één ding dat op dit moment heel aantrekkelijk klonk. ‘Ik kan wel iets gebruiken om mijn hart te versterken.’

‘Heel goed. Ik raad de kersenwijn aan.’

Ze accepteerde de beker die hij voor haar uitkoos en proefde voorzichtig. ‘Wat zoet.’

‘Dat is het allemaal.’ Hij nam een broodje van één van de schalen en brak het in tweeën. ‘Proef dit.’

Ze proefde de appel binnenin, en iets wat ze nog nooit eerder had geproefd. ‘Het smaakt goed.’

Hij glimlachte. ‘Veel dingen uit mijn land zijn goed.’

‘Ja? Zoals eten en sieraden en...’ Ze liet haar ogen over hem en Megangar dwalen. ‘Liederen?’

‘Het is jammer dat je de woorden niet kunt begrijpen. Maar ik verzeker je, de poëzie uit mijn land is prachtig. Ik hoop dat je de muziek zult waarderen.’

‘En gaat u zingen? Jullie beiden?’

‘Zingen is... nou ja, het is niet verplicht. Maar het getuigt wel van een zeker gevoel van respect om de woorden te kennen.’

Isolda knikte. Dit was Adalfonskar op zijn best, realiseerde ze zich. Hij deed een bewuste poging om zijn respect te tonen. Ze was opgelucht dat ze haar rouw niet hoefde te verbergen, dat ze haar niet bespotten om haar verdriet.

‘Ik zou graag even willen zitten,’ mompelde ze. ‘Als dat goed is.’

‘Je bent vrij om te zitten of te staan, wat je wilt.’

Adalfonskar stak zijn hand op naar de krijgermuzikanten en gaf hen een teken. De eerste noten dreven door de grote zaal.

Het was geen vrolijk deuntje. Het was twee delen triest en één deel verheffend, als een glinsterende zonnestraal tussen een dikke laag stormwolken. En hoewel Isolda de woorden niet begreep, kon ze wel begrijpen waar het lied over ging. De zanger – wiens stem even verrassend aangenaam was als die van Adalfonskar – vertelde het verhaal met expressieve gebaren. Hij zong drie regels in

zijn eentje, waarna alle Skanderianen in de zaal antwoordden. Het ging maar door en door.

Net als de gezangen die ze eerder in de kathedraal had gezongen, namen deze liederen haar weg van haar eigen verdriet en tilden haar op naar een plek met een beetje meer licht. Een plek die haar eraan herinnerde dat ze niet de eerste, noch de laatste was die liefde en verlies kende.

Ze keek rond en zag dat Megangar alleen bij het vuur zat. Zijn ogen waren gericht op de muzikanten, en aan het eind van elk vers zong ook hij met de anderen mee. Isolda liep zwijgend op hem af.

‘Mag ik bij je zitten?’ vroeg ze. ‘Het wordt koud in de hal, met die tocht.’

Hij keek verbaasd, misschien omdat ze hem had weten te besluipen. ‘Natuurlijk, als u dat wilt. Maar...’ Hij wierp een blik door de zaal. ‘U kunt ook bij uw eigen mensen gaan zitten.’

‘Die kunnen me niet helpen deze liederen te begrijpen. Wat zing je elke keer in die laatste regel?’

‘Ah. Dit lied gaat over de Eerste Krijger van Magna Skander, wiens naam niet bekend is. Hij vocht tegen de Tijdslang en maakte daarmee de weg vrij voor zijn volk om de stad Anerheim te stichten. De regel die we zingen is: *Toen zijn zwaard viel, begon de geschiedenis.*’

‘Een tijdslang?’ prevelde Isolda verbaasd. ‘Is dat... een slang die de tijd kan vertellen? Heeft hij zonnewijzers gelezen?’

Megangar grijnsde. ‘Nee. Het is de wereldslang die zijn eigen staart opeet, die dreigde de wereld te beëindigen door zichzelf in te slikken. The Eerste Krijger voorkwam de ineenstorting van de wereld, door een einde te maken aan de tijdslang.’

‘De slang lag rondom de hele wereld?’ Dit werd steeds vreemder. ‘Maar waar zou hij naartoe gaan als hij zichzelf

had ingeslikt? Was de Eerste Krijger een gigantische man, als hij zo'n groot schepsel kon doden?' Toen zijn grijns nog breder werd, begreep ze haar vergissing. Ze glimlachte, een beetje beschaamd. 'Het is gewoon een verhaal, nietwaar? Ik heb nog nooit zulke verhalen gehoord.'

'Het is inderdaad een verhaal. Een oude mythe. We geloven niet dat dit echt zo was, maar de Eerste Krijger is... nou ja, de Eerste Krijger. Hij is degene die het voorbeeld is voor alle anderen.' Hij zweeg even en luisterde. 'Nu krijgen we het verhaal van Pendade de Witte.'

Ze schoof dichter naar het haardvuur toe toen er een koude tocht langs haar gleed. 'Het klinkt prachtig.'

'Inderdaad. Het is één van mijn favorieten.' Hij zong zachtjes mee. In tegenstelling tot Adalfonskar had hij een diepe basstem.

Terwijl ze luisterde drong het tot haar door hoe weinig ze eigenlijk wist over dit volk. Meer dan hun wreedheid had ze niet gezien, maar nu ze hun muziek hoorde, kon ze moeilijk ontkennen dat ze ook wisten wat schoonheid was. Ze huiverde weer, niet van de kou deze keer, maar van het feit dat ze zich weer herinnerde waarom dit alles gebeurde... Deirdra. Correntijn. Ze wendde haar gezicht richting het vuur en wikkelde haar armen beschermend om haar eigen middel.

Megangar moest haar verdriet bemerkt hebben. Hij verdween even en keerde terug met een bordje en een beker wijn. 'Drink op. Het heet *pellegen*, het is gekruide appel-karamelwijn. We noemen het een hartverwarmer. En dit...' Hij gebaarde naar het stukje gebak, dat bespikkeld was met grote suikerdruppels. '*Soldröpllar*. Zonedruppels.'